

Ketoasidoosin akuuttihoito

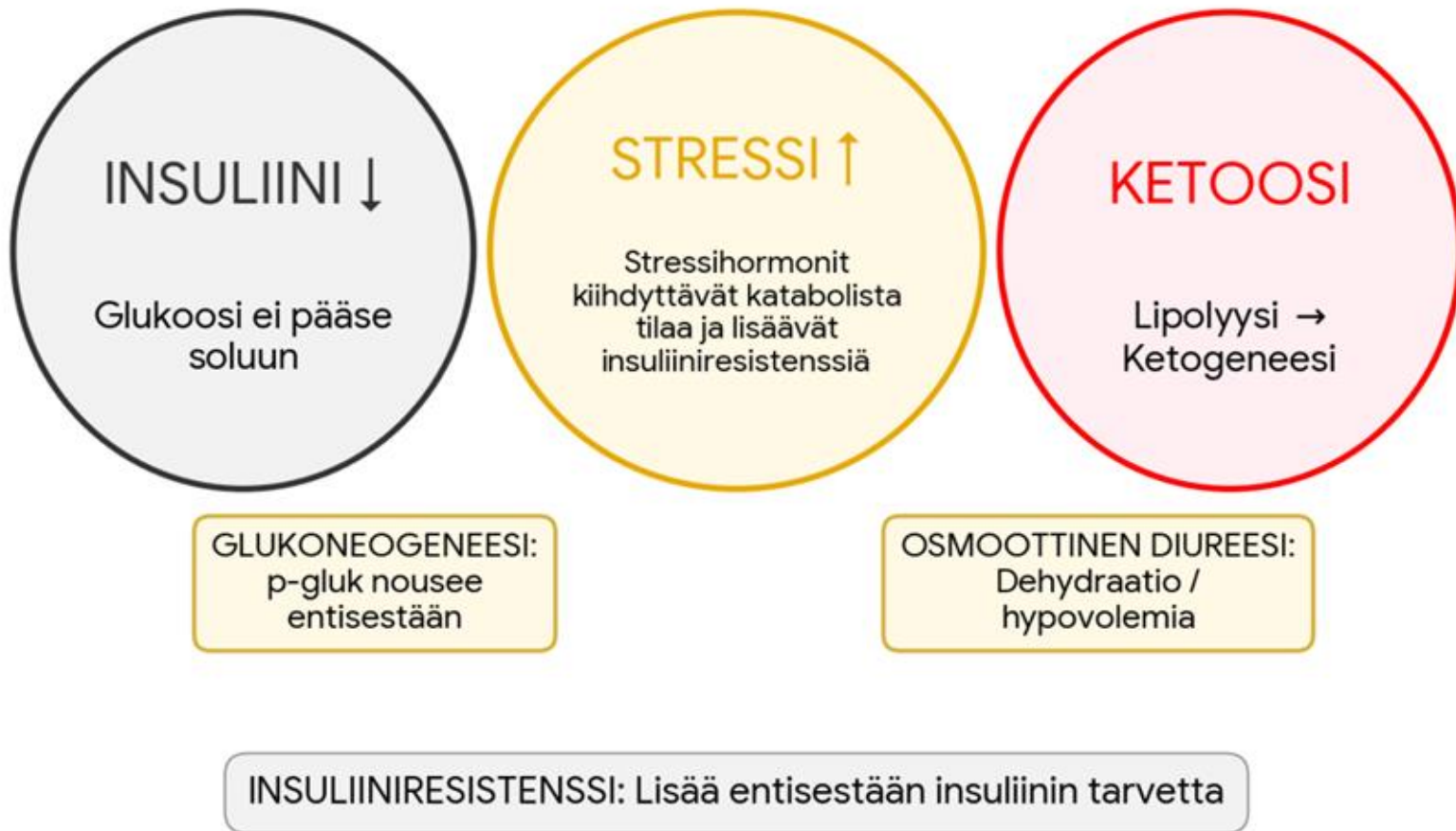
13.5.26

Manu Peltoniemi,
Yleislääketieteen el, anesthesiologian ja tehohoidon eval.
Hyvinkään päivystyspoliklinikka ja anesthesiologia

Ei sidonnaisuuksia

Patofysiologia: Insuliinin puutos

Tavalliset syyt

INSULIINIHOIDON
LAIMINLYÖNTI

STRESSI-
REAKTIO
(esim. Sepsis)

TUORE
DIABETES

ÄKILLINEN
PUUTE
(Kanyyli irronnut,
tautus,
tehoton insuliini)

SGLT2-
ESTÄJÄT
(Akuutti tilanne)

Miksi insuliini tehotonta?

- Lämpö: Yli +30 °C heikentää tehoa
  - Jäätyminen: Teho häviää
- Valo: Auringonvalo heikentää
- Ikä: Avattu kynä 4–6 vko

Milloin epäillä ketoasidoosia?

Hahmontunnistus: Kuumeeton, hyperventiloiva, oksenteleva ja huonovointinen potilas, jonka verenpaineet ja saturaatiot täysin hyvät.

"Vatsakatastrofi"
"Sepsis"
"Intoksikaatio"

SAMANKALTAINEN
OIREKUVA

1. Insuliinihoito
2. SGLT2-estäjät

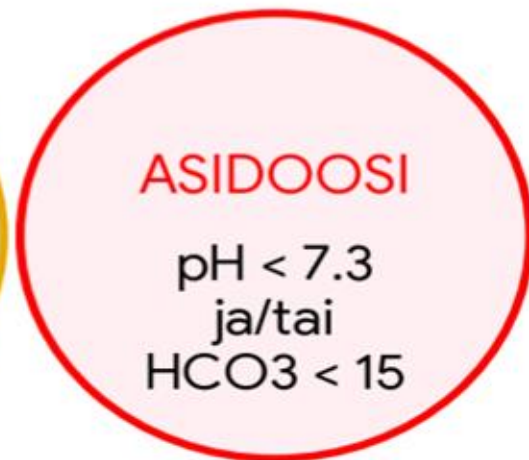
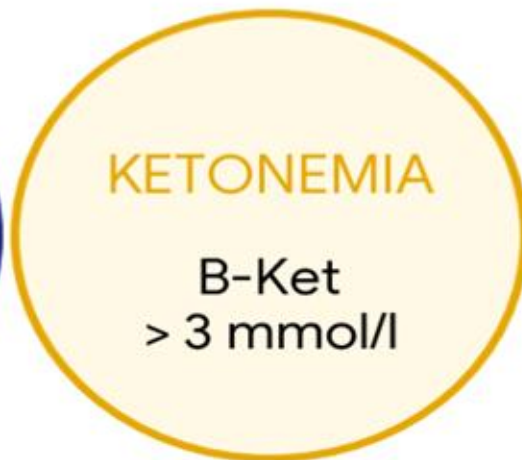
LÄÄKEANAMNEESI

Hyperventilaatio
Sekavuus
Tajunnantaso ↓

KLIININEN STATUS

Verensokerit ja ketoaineet herkästi,
tärkein yksittäinen tutkimus on Astrup

Ketoasidoosin diagnostiikka

HUOM: Normoglykeeminen ketoasidoosi mahdollinen!
(SGLT2-estäjät, raskaus, runsas alkoholi)

Ketoasidoosin luokittelu

LIEVÄ

pH 7,25–7,30
HCO₃ 15–18
BE < -2,5

KOHTALAINEN

pH 7,00–7,24
HCO₃ 10–15
Uneliaisuus

VAIKEA

pH < 7,00
HCO₃ < 10
Kooma

KOMPENSOITU: pH normaali, BE < -2,5 ja ketoaineita todettavissa.

Hoito yksinkertaista: Kolme asiaa mietittävä!

1. NESTEHOITO

2. KALIUM

3. INSULIINIHOITO

Neste ensin, sitten kalium,
insuliini vasta kun kalium-taso on varmistettu

Nestehoito: Aggressiivinen alku

1 000 ml

0–30 min

500 ml

30–60 min

250 ml –
500 ml / h

60 min →

Käytettävät nesteet:
Ringer, Plasmalyte tai NaCl 0,9 %

Huom: Lisää G5/G10 rinnalle,
jos verensokeri laskee liian nopeasti!

Kalium: Tarkasta ennen insuliinia

K < 3.3

Korjaa ennen
Insuliinin aloitusta

K 3.3 – 5.1

Lisää kalium
nesteisiin

K > 5.1

Ei kaliumlisää

MITEN:
Lisää 20–40 mmol KCl
per 1000 ml nestettä

RAJOITUKSET:
Max 20 mmol/h
Jatkuva EKG-seuranta!

Insuliini siirtää kaliumia solun sisään.
Riskinä fataali hypokalemia!

Tavoite: K 4.0 – 5.0 mmol/l
Seuraa Astrup-arvoja 1-2h välein

Insuliini: Asidoosin korjaava hoito

MILLOIN?

Kun nestehoito aloitettu
ja hypokalemia poissuljettu

ANNOSTUS

0.1 yks / kg / h
(i.v. infuusio)

TAVOITE

P-gluk lasku 3 mmol/h
HCO₃ nousu 3 mmol/h

LISÄÄ G5/G10: Kun P-Gluk < 12 tai laskee liian nopeasti.
ÄLÄ PIENENNÄ INSULIINI-INFUUSIOTA

Liian nopea P-gluk lasku altistaa aivoödeemalle,
mutta tämä käytännössä ongelma lähinnä lapsilla

Jatka i.v. insuliinia kunnes
asidoosi on korjaantunut

Jos potilas romahtaa

ÄLÄ INTUBOI!

(jos ei ole aivan pakko)

Tarv. NIV omaa
ventilaatiota
tukemaan

Intubaatiota seuraava lyhytkin apnea voi romahduttaa pH:n.
Hengityskone ei pysty ylläpitämään potilaan vaatimaa valtavaa minuuttitilavuutta.

HEMODYNAMIIKKA: Yleensä pitää pitkälle hyvin mutta asidoosin syventyessä
kompensaatiomekanismit pettää ja potilas ajautuu tyypillisesti PEA/ASY.

HYPOKALEMIA: Fataali riski. Kuivuman vuoksi sc insuliini ei ole imeytynyt.
Mahdollisesti pistetty insuliini voi olla myös pilaantunutta.

NABIC: ei ole todettu useissa tutkimuksissa hyötyä
eikä sitä yleisesti suositella.

Ensiavusta eteenpäin: Jatkohoidon polut

Lievien kotiutus suoraan päivystyksestä valikoiduissa tapauksissa

DKA protromboottinen tila
-> Trombiprofylaksi

Siirtyminen ihonalaiseen insuliiniin

MILLOIN?

P-Gluk < 10
HCO₃ > 18
Potilas syö/juo

ANNOSTUS

Yksilöllinen
(esim. edeltävän 6h
annoksen mukaan)

SEURANTA

Vierimittaus
2–4 h välein

Siltahoito:
Jatka i.v. infuusiota
30 min – 2 h pistoksen jälkeen

Superpitkät (Tresiba, Toujeo):
Tarvitsevat rinnalle muuta
pitkävaikutteista aluksi

HUOM:
Insuliiniresistenssi ja
i.v. ravitseminen

Kotiannos:
Voidaan antaa suoraan,
jos ravinto maistuu

Take home

- Tunnista
  - Kliininen kuva
  - Sairaalta potilaalta aina sokeri
  - ja herkästi ketoaineet!
- Hoidetaan ensisijaisesti insuliinin puutosta, ei hyperglykemiaa.
- DM1 potilailla mentävä aina perusinsuliini tauotta
- Alkuhoidon kolme tärkeintä asiaa
  - Nestehoito
  - Kalium
  - Insuliini
- Erityisryhmänä SGLT-2 estäjien käyttäjät

Lähteet

- Tehohoito-opas
- Akuuttihoito-opas
- JBDS-IP Ketoasidoosin hoito-ohje vuodelta 2023:
https://abcd.care/sites/default/files/site_uploads/JBDS_Guidelines_Current/JBDS_02_DKA_Guideline_with_QR_code_March_2023.pdf

